ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 6.9.2023 г.
COM(2023) 512 final

2023/0311 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за установяване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания

(текст от значение за ЕИП)

{SEC(2023) 305 final} - {SWD(2023) 289 final} - {SWD(2023) 290 final} -
{SWD(2023) 291 final}

Обяснителен меморандум

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Европейският съюз (ЕС) се основава на ценностите на човешкото достойнство, свободата и зачитането на правата на човека и е поел ангажимент за борба с дискриминацията, включително на основата на увреждане, както е посочено в Договора за Европейския съюз, Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и Хартата на основните права (Хартата).

Правото на гражданите на ЕС да се движат и да пребивават свободно в рамките на Европейския съюз е едно от най-високо ценените постижения на ЕС, както и важна движеща сила на неговата икономика.

ЕС и всички негови държави членки са страни по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ на ООН). Целта на КПХУ на ООН е да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички човешки права и основни свободи от страна на всички хора с увреждания, и да способства за зачитане на вътрешно присъщото им човешко достойнство. КПХУ на ООН съдържа задължения за държавите — страни по Конвенцията, да признават правата на свободно движение на хората с увреждания равноправно с останалите. Държавите — страни по Конвенцията, се приканват също така да предприемат ефективни мерки за осигуряване на лична мобилност с най-голяма възможна степен на независимост за хората с увреждания, включително чрез улесняване на личната мобилност на хората с увреждания по начин и време, предпочетени от тях, и на достъпна цена.

Европейският стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Европейската комисия в Гьотеборг на 17 ноември 2017 г.[1], предвижда, че всеки, независимо от увреждането си, има право на равно третиране и равни възможности в областта на достъпа до стоки и услуги, които са на разположение на обществеността (принцип 3). Освен това в Европейския стълб на социалните права се признава, че хората с увреждания имат право на услуги, които им дават възможност да участват в обществото (принцип 17). В плана за действие по Европейския стълб на социалните права се посочват значителните пречки, с които хората с увреждания все още се сблъскват, като те са разгледани по-подробно в Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.

На хората с увреждания, чийто статут на лица с увреждания е оценен и признат от компетентните органи в дадена държава членка, често се предоставят специални условия или преференциално третиране при достъпа до разнообразни услуги, дейности и съоръжения, включително когато те не се предоставят срещу възнаграждение в тази държава членка, независимо дали се предоставят от публични органи или от частни оператори въз основа на национални или местни правила/правни задължения, и често се предоставят на доброволен принцип (по-специално от частните оператори).

Най-често срещаните специални условия или преференциално третиране се предлагат или предвиждат по отношение на обществения и частния транспорт, местата за паркиране, културните събития (например музеи), развлекателните и спортните центрове или услуги, увеселителните паркове, туризма. Те могат да се състоят от безплатен достъп, намалени тарифи, намалени такси или такси за ползване на

[1] Междуинституционална прокламация относно Европейския стълб на социалните права (ОВ C 428, 13.12.2017 г., стр. 10).

пътища/мостове/тунели, за които се събира такса, приоритетен достъп, лична помощ, подкрепа (например достъп до брайлова азбука, аудиогидове), предоставяне на помощни средства, по-големи или запазени места (за паркиране)[2]. Що се отнася до услугите за пътнически превоз, личните асистенти или други лица, придружаващи или подпомагащи хора с увреждания, могат да пътуват безплатно или да ползват по възможност седящо място до лицето с увреждания или до лицето с намалена подвижност[3]. Преференциално третиране и специални условия се предлагат и при осъществяването на достъп до дейности или съоръжения, които не се предоставят срещу възнаграждение.

Въпреки това хората, чийто статут на лица с увреждания е признат в държавата им членка на пребиваване, които пътуват до друга държава членка, може да срещнат трудности при достъпа до специалните условия или преференциалното третиране, предлагани или предвидени в посещаваната от тях държава членка, често поради непризнаване на тяхната карта или удостоверение за хора с увреждания, издадени от държавата им членка на пребиваване.

Наред с физическите и други пречки при достъпа както до обществени, така и до частни пространства, големите пътни разходи са ключов фактор, който възпира много хора с увреждания да пътуват[4], тъй като поради специфичните им нужди пътните им разходи са по-големи от тези на хората без увреждания[5]. Проучването на Евростат относно лицата, които не участват в туризма, потвърждава за населението като цяло, че финансовите причини са ключов аргумент да не се пътува, като сочи, че през 2019 г. 44,83 % от цялото население не е участвало в туризма „по финансови причини“[6]. Хората с увреждания са изложени на по-голям риск от изпадане в бедност в сравнение с хората без увреждания. През 2021 г. на равнище ЕС около 21,1 % от хората с увреждания на възраст 16 и повече години са били изложени на риск от изпадане в бедност в сравнение с 14,9 % от хората без увреждания. Процентът за всички лица на възраст 16 и повече години е 16,4 %.

Необходимостта от справяне с правната несигурност и с потенциалните допълнителни разходи може да накърни възможностите на хората с увреждания да упражняват пълноценно и ефективно правата си на свободно движение.

Освен това за много хора с увреждания транспортът с личен автомобил е най-добрият или единственият вариант за самостоятелно придвижване. Възможността за паркиране

---

2 За допълнителни примери вж. приложение 6.4 „Очертаване на услугите, чрез които се предоставят преференциални условия в ЕС“, Оценка на въздействието, SWD(2023) 289.

3 Вж. например член 23, параграф 1, букви а) и б) от Регламент (ЕС) 2021/782 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (ОВ L 172, 17.5.2021 г., стр. 1).

4 Констатации от окончателния доклад въз основа на проучване, насочено към организации на гражданското общество на равнище ЕС; Shaw и Coles, „Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey“ (Увреждания та, организирането на ваканции и туристическият сектор в Обединеното кралство: предварително проучване“, том 25, брой 3, Tourism Management (2004 г.), стр. 397—403; Eugénia Lima Devile и Andreia Antunes Moura (2021 г.), Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process (Пътуване на хора с физически увреждания: ограничения и въздействия в процеса по вземане на решения).

5 McKercher и Darcy (2018 г.), Re-conceptualising barriers to travel by people with disabilities (Преосмисляне на бариерите пред пътуването на хора с увреждания), Tourism Management Perspectives, стр. 59—66.

6 База данни на Евростат, tour_dem_npsex. На разположение на адрес: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tour_dem_npsex/default/table?lang=en. 2019 г. е най-скорошната година, за която е на разположение тази информация.

възможно най-близо до тяхното местоназначение и наличието на запазени или на по-големи съоръжения за паркиране за хората с увреждания са от ключово значение за подпомагане на тяхната автономност и улесняват упражняването на правата на свободно движение. Картата на ЕС за паркиране за хора с увреждания беше създадена през 1998 г. посредством Препоръка на Съвета за установяване на стандартизиран, общ модел/формат за ЕС[7] и е едно от най-видимите и важни постижения на политиката на ЕС за хората с увреждания. Тя е широко използвана от всички държави членки. Въпреки това обаче притежателите на карта за паркиране за хора с увреждания по стандартизирания модел за ЕС срещат трудности при използването ѝ, например несигурност относно предоставените права и ограничено признаване на картата при пътуване до други държави членки, както и налагане на глоби дори след представяне на картата на ЕС за паркиране или дори когато тя е поставена на видно място. Освен това националните различия във формата и дизайна, както и при въвеждането на картата на ЕС за паркиране за хора с увреждания възпрепятстват нейното използване, увеличават (правната) несигурност и пораждат рискове от подправяне или измамни действия, както и проблеми, свързани с правоприлагането[8].

Поради това с настоящата инициатива се установяват рамката, правилата и общите условия, включително общ стандартизиран модел, за европейска карта за хора с увреждания като доказателство за признат статут на лице с увреждания и за европейска карта за паркиране за хора с увреждания като доказателство за признатото им право на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания („права за паркиране“). Целта на инициативата е да се подпомогне достъпът на притежателите на европейска карта за хора с увреждания или на европейска карта за паркиране за хора с увреждания до специални условия или преференциално третиране във връзка с услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, и съответно до условия и съоръжения за паркиране при равни условия във всички държави членки.

Взаимното признаване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания следва да улесни и да гарантира, че когато хора с увреждания посещават или пътуват до друга държава членка, те могат да упражнят правата си да получават и да се ползват от специални условия и/или преференциално третиране, предлагани от частни оператори или публични органи, с цел достъп до услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, както и с цел достъп до условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, без дискриминация въз основа на националност или място на пребиваване, при равни условия като предвидените въз основа на национални удостоверения, карти на хора с увреждания или други официални документи, с които се признава статутът им на лица с увреждания, издадени от компетентните органи в приемащата държава.

Създаването на рамка от правила и общи условия както за европейската карта за хора с увреждания, така и за европейската карта за паркиране за хора с увреждания ще

---

[7] Препоръка на Съвета от 4 юни 1998 г. относно картата за паркиране за хора с увреждания (98/376/ЕО) (ОВ L 167/25, 12.6.1998 г.), адаптирана с Препоръка на Съвета от 3 март 2008 г. във връзка с приемането на Република България, Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Румъния, Република Словения и Словашката република (ОВ L 63/43, 7.3.2008 г.).

[8] За допълнителна информация вж. приложение 6.3 „Анализ на въвеждането на картата на ЕС за паркиране за хора с увреждания“ към оценката на въздействието, SWD(2023) 289.

помогне да се гарантира по-ефективно и приобщаващо участие и приобщаване на хората с увреждания в обществото.

Предложението за създаване на европейска карта за хора с увреждания е една от водещите инициативи на Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.[9]:

До края на 2023 г. Комисията ще предложи създаването на европейска карта за хора с увреждания с оглед на признаването ѝ във всички държави членки. Тя ще се основава на опита от текущия пилотен проект за карта на ЕС за хора с увреждания в осем държави членки и от европейската карта за паркиране за хора с увреждания.

Намерението за внасяне на предложение относно европейската карта за хора с увреждания беше изтъкнато и в Съобщението относно Конференцията за бъдещето на Европа — *Претворяване на визията в конкретни действия*[10] и посочено от председателя Фон дер Лайен в контекста на речта ѝ за състоянието на Съюза през 2022 г.[11] Инициативата е част от работната програма на Комисията за 2023 г. — *Стабилен и единен Съюз*[12].

Европейският парламент отправи призив за картата в три резолюции. В резолюцията си от 18 юни 2020 г. относно Европейската стратегия за хората с увреждания след 2020 г.[13] той поиска от Комисията да разшири съществуващия пилотен проект за карта на ЕС за хора с увреждания и да гарантира, че картата на ЕС за паркиране за хора с увреждания се спазва изцяло във всички държави членки. Европейският парламент приветства плана за представяне на инициатива за европейска карта за хора с увреждания, която да бъде призната във всички държави членки, с оглед на увеличаването на пилотните проекти за картата на ЕС за хора с увреждания и модела на картата на ЕС за паркиране за хора с увреждания в резолюцията си от 7 октомври 2021 г. относно защитата на лицата с увреждания чрез петиции[14]. В резолюцията си от 13 декември 2022 г. към равни права за хората с увреждания[15] Европейският парламент се застъпи за правнообвързваща и амбициозна инициатива, която да обхваща редица различни области отвъд културата, развлекателните дейности и спорта.

Европейският икономически и социален комитет също прие проучвателно становище[16], в което изразява подкрепа по отношение на европейската карта за хора с увреждания, като признава, че по отношение на картата на ЕС за паркиране е важно да се актуализира законодателството с цел хармонизиране на характеристиките, процедурите за издаване и функционирането на картата.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящата инициатива се основава на два съществуващи инструмента.

---

9 COM(2021) 101.

10 COM(2022) 404 final, 17.6.2022 г., приложение, точка 5 „Ценности и права, върховенство на закона и сигурност“.

11 Състояние на Европейския съюз през 2022 г., Писмо за намеренията, 14 септември 2022 г.

12 COM(2022) 548 final, 18.10.2022 г., приложение 1, точка 43 в раздела „Нов тласък за европейската демокрация“.

13 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0156_BG.html

14 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0414_BG.pdf

15 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0435_BG.html

16 SOC/765, 27.4.2024 г.

Що се отнася до европейската карта за хора с увреждания, предложението се основава на свързания с нея **пилотен проект**, като обхватът му се разширява, така че да се обхванат всички държави членки и по-широк кръг от различни области на политиката — не само услуги, а и дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение. Пилотният проект беше проведен на доброволен принцип в осем държави членки (Белгия, Естония, Италия, Кипър, Малта, Румъния, Словения и Финландия) през 2016—2018 г., а картата по него остана в сила след приключването на проекта. В рамките на пилотния проект бе осигурен общ формат за карта с оглед на взаимното признаване на доброволен принцип между осемте участващи държави членки на статута на лице с увреждания (установен в съответствие с приложимите им национални критерии, правила, практики и процедури за допустимост) с цел достъп до придобивки и услуги в областта на културата, развлекателните дейности, спорта, а в някои държави — и транспорта[17], когато такива лица пътуват до една от участващите държави. Националните доставчици на услуги в тези сектори можеха доброволно да прилагат схемата на картата. Пакетът от придобивки, предоставяни във всяка държава членка, зависеше от броя и вида на участващите доставчици на услуги. След присъединяването на доставчиците на услуги към схемата на картата те се задължаваха да предлагат същите придобивки, които предоставят на гражданите с увреждания на въпросната държава, и на притежателите на карта от други участващи държави членки. Държавите членки трябваше да поддържат регистър на доставчиците на услуги, които прилагат системата, и да го актуализират редовно.

Пилотният проект на ЕС демонстрира ясно предимствата за хората с увреждания по отношение на достъпа до услуги в областта на културата, развлекателните дейности, спорта, а в някои случаи и транспорта, и подпомагането на трансграничното им движение в ЕС за кратък период от време. Освен това в проучването от 2021 г. за оценка на изпълнението на пилотното действие относно картата на ЕС за хора с увреждания и свързаните с нея придобивки[18] беше потвърдена добавената стойност от ЕС на картата и бе заключено, че е налице потенциал за действие с по-голям мащаб.

Залегналата в основата обосновка/логика на настоящото законодателно предложение е различна от тази на пилотния проект (в който са изброени четирите обхванати сектора и са включени изготвени (на национално равнище) списъци на „участващи доставчици“ в публична база данни). Като предвижда взаимното признаване на европейската карта за хора с увреждания във всички държави членки, настоящото законодателно предложение има за цел да осигури на притежателите на карта, посещаващи или пътуващи до друга държава членка, достъп при равни условия до съществуващите специални условия или преференциално третиране във връзка с голямо разнообразие от услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение. Този подход следва значително да намали отчетената в пилотния проект административна тежест за държавите членки, произтичаща от необходимостта да се поддържат и актуализират базите данни с доставчиците на услуги, които приемат европейската карта за хора с увреждания.

Що се отнася до европейската карта за паркиране за хора с увреждания, инициативата ще замени системата, въведена с Препоръка 98/376/ЕО на Съвета[19], която предвижда

---

17 Частен транспорт (Кипър, Малта и Финландия) или обществен транспорт (Словения и Финландия).

18 https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1

19 Препоръка на Съвета от 4 юни 1998 г. относно картата за паркиране за хора с увреждания (98/376/ЕО) (ОВ L 167/25, 12.6.1998 г.), адаптирана с Препоръка на Съвета 2008/205/ЕО във

доброволен европейски модел на карта за паркиране за хора с увреждания и улеснява признаването на картата за паркиране във всички държави членки. Специфичните национални допълнения или отклонения от препоръчания модел доведоха до създаването на множество различни карти[20], което възпрепятства трансграничното им признаване, както и достъпа на хората с увреждания до специални условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, които притежават „местна“ карта за паркиране. Освен това Препоръката на Съвета не бе актуализирана, така че да се отрази развитието на технологиите и цифровизацията или да се помогне на държавите членки, които срещат проблеми, свързани с измами и подправяне на картите, да се справят с тях.

В предложението ще бъдат определени общите правила и условия, уреждащи издаването на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, и общият ѝ образец, който трябва да се прилага от всички държави членки, като се замени съществуващото понастоящем множество от национални карти за паркиране.

Освен това, с оглед на гарантирането на равно третиране с гражданите на ЕС, Комисията възнамерява да представи отделен правен акт, с който да се разшири обхватът на настоящото предложение, така че да включва граждани на трети държави, които са в законен престой или пребивават законно на територията на държава членка и които имат право да пътуват до други държави членки в съответствие с правото на Съюза.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящата инициатива има за цел да улесни хората с увреждания, когато посещават или пътуват до друга държава членка, да се ползват от наличните специални условия и/или преференциално третиране при достъпа до услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, при равни условия като предвидените за местните жители с увреждания, като по този начин се улеснява упражняването на правата им на свободно движение в рамките на ЕС.

По отношение на услугите, които обикновено се предоставят срещу възнаграждение на вътрешния пазар, настоящото предложение допълва Директива 2006/123 относно услугите на вътрешния пазар[21]. Освен това то допълва Европейския акт за достъпността (Директива 2019/882)[22] и Директивата относно достъпността на уебсайтовете (Директива (ЕС) 2016/2102)[23], които имат за цел да премахнат и предотвратят възникването на пречки, произтичащи от различните изисквания за достъпност в държавите членки.

Предложението допълва и би могло да улесни прилагането на законодателството на ЕС в областта на правата на пътниците, прието между 2004 г. и 2021 г., по отношение на

връзка с приемането на Република България, Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Румъния, Република Словения и Словашката република (ОВ L 63/43, 7.3.2008 г.).

20 За допълнителна информация вж. приложение 6.3 „Анализ на въвеждането на картата на ЕС за паркиране за хора с увреждания“ към оценката на въздействието, SWD(2023) 289.

21 ОВ L 376/36, 27.12.2006 г.

22 Директива (ЕС) 2019/882 за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 150/70, 7.6.2019 г.).

23 Директива (ЕС) 2016/2102 относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор.

четири вида транспорт: въздушен, железопътен, воден и автобусен транспорт[24]. Това законодателство гарантира на пътниците с увреждания и с намалена подвижност правото на недискриминация при достъпа до транспорт и на получаване на безплатна помощ, а при необходимост и на адаптиране на транспортните услуги към специалните им нужди, за да им се даде възможност да използват четирите вида транспорт като всички останали граждани.

Инициативата е в съответствие и с приетата неотдавна Директива (ЕС) 2022/362[25], която позволява на държавите членки да предвидят намалени такси или такси за ползване на пътища/мостове/тунели, за които се събира такса, както и освобождаване от задължението за плащане на такива такси или такси за ползване за всяко превозно средство, използвано или притежавано от лице с увреждания, що се отнася до пътищата, подлежащи на пътно таксуване.

Предложението също така ще помогне да се подкрепи по-ефективното и приобщаващо участие на хората с увреждания в обществото, както е предвидено в КПХУ на ООН, и ще допринесе за изпълнението на Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, тъй като цел 8 насърчава политики, с които се утвърждават устойчивият туризъм и местната култура; цел 10 е насочена към намаляване на неравенствата; а цел 11 — към осигуряване на достъп до безопасни, финансово приемливи, достъпни и устойчиви транспортни системи за всички.

Освен това предложението осигурява допълнителен градивен елемент за по-широка европейска инфраструктура за цифрово сертифициране, която се основава на опита с цифровия COVID сертификат на ЕС и ще бъде свързана с европейския портфейл за цифрова самоличност след приемането на предложението за преразгледания регламент.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБИСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Настоящото предложение има множество взаимосвързани цели, отнасящи се до няколко области на политиката, като услугите, транспорта и правата на свободно движение. Поради това използването на различни правни основания е най-уместно и подходящо, за да се обхванат различните цели на настоящата инициатива.

Член 53, параграф 1 и член 62 от ДФЕС (отнасящи се до услуги, които обикновено се предоставят срещу възнаграждение в рамките на вътрешния пазар) са от значение, тъй като предложението ще предостави на притежателите на карта правото да се ползват от преференциални условия/третиране при достъпа до услуги наравно с хората с увреждания в посещаваната държава членка.

По отношение на специалните условия и преференциалното третиране при достъпа до услуги в областта на транспорта, включително съоръжения за паркиране, необходимото правно основание се осигурява от член 91 от ДФЕС. Този член е от значение и защото

[24] Регламент (ЕО) № 1107/2006 относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт (ОВ L 150/70, 7.6.2019 г.); Регламент (ЕС) № 1177/2010 относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004; Регламент (ЕС) № 181/2011 относно правата на пътниците в автобусния транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004, Регламент (ЕС) 2021/782 относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (преработен текст). []

[25] Директива (ЕС) 2022/362 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2022 г. за изменение на директиви 1999/62/ЕО, 1999/37/ЕО и (ЕС) 2019/520 относно таксуването на превозни средства за използване на определени инфраструктури (ОВ L 69/1, 4.3.2022 г.).

той позволи приемането на Препоръката на Съвета през 1998 г.[26], с която беше създадена съществуващата доброволна схема на ЕС за карти за паркиране, която ще бъде заменена с настоящата инициатива.

За да се обхванат тези специални условия или преференциално третиране, предоставяни при достъпа до дейности и съоръжения, които не попадат в категориите „услуги“, обхванати от другите посочени по-горе правни основания, и по-специално дейностите и съоръженията, които не се предоставят срещу възнаграждение, като остатъчно правно основание член 21, параграф 2 от ДФЕС предвижда възможността Европейският съюз да предприема действия и да приема разпоредби за улесняване на правото на гражданите на ЕС да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки. Освен това членовете на семейството, независимо от тяхното гражданство, на гражданин на Съюза, упражняващ правото си на свободно движение в съответствие с правилата на Съюза, се приравняват на граждани на Съюза.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Настоящото предложение е изцяло в съответствие с принципа на субсидиарност. Различните взаимосвързани цели на настоящото предложение не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен самостоятелно от държавите членки, а поради мащаба и последиците от действието могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на ЕС. Ето защо е необходимо предприемането на действие на равнище ЕС.

Установените проблеми имат трансгранично измерение, което не може да се преодолее самостоятелно от държавите членки. Необходимостта от действие на ЕС е пряко свързана с трансграничните пътувания и свързаните с това предизвикателства, с които се сблъскват хората с увреждания в ЕС, поради което е необходимо да се гарантира координиран подход във всички държавите членки, за да се улесни достъпът на тези хора до специални условия или до преференциално третиране при равни условия като предвидените за притежателите на карта или удостоверение за хора с увреждания, издадени от посещаваната държава.

Липсата на действие на равнището на ЕС вероятно ще доведе до въвеждането на различни системи от държавите членки, в резултат на което ще продължат да съществуват трудности при трансграничното признаване на картите и удостоверенията за хора с увреждания, както и на картата на ЕС за паркиране. Ако ЕС не се намеси, съществуващите понастоящем различия в националните карти и удостоверения за хора с увреждания вероятно също ще се увеличат, а различното третиране на хората с увреждания в отделните държави членки ще се запази или допълнително ще се засили, което ще окаже неблагоприятни последици по отношение на достъпа им до специални условия или преференциално третиране във връзка с услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, което може да се отрази отрицателно на упражняването на правата им на свободно движение.

Инициативата няма за цел да хармонизира критериите за допустимост, условията или процедурите за оценка с цел получаване на статут на лице с увреждания в държава членка, като държавите членки остават компетентни по тези въпроси. Поради това настоящото предложение не засяга компетенциите на държавите членки да определят

[26] Препоръка на Съвета от 4 юни 1998 г. относно картата за паркиране за хора с увреждания (98/376/ЕО) (ОВ L 167/25, 12.6.1998 г.), адаптирана с Препоръка на Съвета 2008/205/ЕО във връзка с приемането на Република България, Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Румъния, Република Словения и Словашката република (ОВ L 63/43, 7.3.2008 г.).

условията и процедурите при оценката на статута на лице с увреждания с цел издаване на европейска карта за хора с увреждания и при признаването на правото да се ползват условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, както и при издаването на удостоверение, карта за хора с увреждания или карта за паркиране за хора с увреждания, или друг официален документ, независимо дали на местно, регионално или национално равнище.

Освен това предложението не засяга националните компетенции за преценка дали да се предоставят специални придобивки или преференциални условия, като например свободен достъп, намалени тарифи или преференциално третиране на хората с увреждания и, когато е приложимо, на придружаващото(ите) ги или подпомагащото(ите) ги лице(а). Предложението също така не налага задължения на частните оператори или публичните органи по отношение на това дали да предоставят преференциални условия. То гарантира единствено, че когато се предоставят такива специални условия или преференциално третиране, те са достъпни при равни условия за всички хора с увреждания, които притежават европейска карта за хора с увреждания или европейска карта за паркиране за хора с увреждания, и че информацията в това отношение се предоставя на разположение в достъпни формати при спазване на съответните изисквания за достъпност на услугите, посочени в приложение I към Директива 2019/882.

- **Пропорционалност**

Що се отнася до принципа на пропорционалност, формата и съдържанието на предложението не надхвърлят или превишават необходимото и пропорционалното за постигане на различните му взаимосвързани цели.

Определени са цялостни, общи правила и общ стандартизиран формат/образец за двете карти. Като се вземат предвид обаче националните различия, обстоятелства и практики, самата оценка на статута на лице с увреждания, установяването на необходимите процедури за издаване на картите и определянето на специалните условия или преференциалното третиране на хората с увреждания при достъпа до услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, се оставят на държавите членки, освен ако в правото на Съюза е предвидено друго.

- **Избор на инструмент**

В съответствие с определените правни основания, по-специално член 53, параграф 1 и член 62 във връзка с член 91 от ДФЕС и член 21, параграф 2 от ДФЕС, директивата се счита за подходящия, пропорционален и ефективен инструмент за постигане на различните взаимосвързани цели на инициативата.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

През юли 2022 г. беше създадена междуведомствена ръководна група относно европейската карта за хора с увреждания, която взе активно участие в подготовката на инициативата, включително в нейната оценка на въздействието.

В съответствие с Насоките за по-добро регулиране бяха проведени консултации с широк кръг заинтересовани страни на международно равнище, на равнище ЕС и на национално равнище, а именно: i) заинтересовани по въпроса страни (например

национални публични органи, доставчици на услуги, НПО); ii) потенциални бенефициери на европейската карта за хора с увреждания или на европейската карта за паркиране за хора с увреждания (например хора с увреждания, лични асистенти); и iii) експерти (например изследователи, консултантски фирми и съветници, международни организации).

Консултирането със заинтересованите страни включваше: а) обществена консултация, б) стратегически и в) целеви интервюта, г) целеви онлайн проучвания, д) три онлайн работни семинара, е) шест фокус групи с доставчици на услуги от избрани държави членки и ж) шест проучвания на конкретни случаи. Заинтересованите страни също така можеха да изпращат коментари по з) поканата на Комисията за представяне на данни[27].

По-голямата част от дейностите по консултиране бяха организирани от външен изпълнител като част от проучване, подпомагащо изготвянето на оценката на въздействието. Комисията също така се консултира с органите на държавите членки и с организации на гражданското общество, членуващи в платформата за хората с увреждания, които представляват хората с увреждания. Обсъжданията по време на заседанията на платформата и нейната специфична подгрупа относно европейската карта за хора с увреждания бяха от ключово значение за получаването на обратна информация с цел прецизиране на предложението.

- **Оценка на въздействието**

Предложението за инициатива на Комисията за определяне на рамката, правилата и условията за издаването и използването на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания се придружава от доклад за оценка на въздействието[28], чийто проект беше представен на Комитета за регулаторен контрол (КРК) на 21 юни 2023 г. На 19 юли 2023 г. КРК даде положително становище с резерви. Докладът за оценка на въздействието беше преразгледан в съответствие с констатациите и препоръките на Комитета. Бяха разгледани и по-подробните технически коментари на КРК.

Определянето на вариантите и решението за отхвърляне на определени варианти се основават до голяма степен на опита, придобит в рамките на пилотния проект за европейска карта за хора с увреждания, и на опита от Препоръка 98/376/ЕО на Съвета от 4 юни 1998 г. относно картата за паркиране за хора с увреждания, както и на обратната информация, получена от заинтересованите страни и от държавите членки.

Вариантът с обединяването на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания в една-единствена карта беше разгледан и впоследствие отхвърлен, тъй като е практически и технически неосъществим[29]. Двете карти имат различни критерии за допустимост, процедура(и) за издаване, обхват и употреба. Не всички притежатели на европейска карта за хора с увреждания ще притежават европейска карта за паркиране за хора с увреждания.

---

27 За повече подробности вж.: обзорен доклад от консултацията със заинтересованите страни, приложение 2 към доклада за оценка на въздействието, SWD(2023) 289.

28 SWD (2023) 289.

29 Съществуват различни мнения по отношение на възможността за обединяване на европейската карта за паркиране с новата европейска карта за хора с увреждания. Налице е силен консенсус сред държавите членки и организациите на гражданското общество, представляващи хората с увреждания, че европейската карта за паркиране не следва да се обединява с новата ЕКХУ. За разлика от това, отделни респонденти в обществената консултация се съгласиха, че европейската карта за паркиране следва да бъде включена в новата ЕКХУ, като е възможно да тълкуват погрешно израза „една-единствена карта“ като „един-единствен правен инструмент“.

Заинтересованите страни, с които бяха проведени консултации, изтъкнаха, че обединяването на двете карти би ограничило възможността на хората с увреждания да използват едновременно и двете карти. На практика европейската карта за паркиране обикновено се оставя и показва в превозното средство, а европейската карта за хора с увреждания ще трябва да остане у притежателя на картата. Поради това заинтересованите страни считат, че следва да се запазят две отделни карти.

В оценката бяха разгледани варианти на политиката, насочени към улесняване на взаимното признаване на статута на лице с увреждания в ЕС във връзка с достъпа до услуги при посещение на друга държава членка (А) и към улесняване на използването и правната сигурност при използването на европейската карта за паркиране за хора с увреждания (Б), които, взети заедно, са насочени към преодоляване на установените предизвикателства.

Бяха отхвърлени и няколко други варианта, като например доброволни договорености[30], обхващащи само набор от услуги[31], хармонизиране на определенията и критериите за допустимост за оценка на статута на лице с увреждания[32] или хармонизиране на процедурите за издаване на съответните карти на равнището на ЕС[33].

Предпочитаният вариант представлява комбинация на вариант на политиката А2 (задължителен модел на европейската карта за хора с увреждания във всички държави членки за пътувания, обхващащи всички сектори на услугите) с вариант Б2 (задължителен модел на европейската карта за паркиране за хора с увреждания).

Вариант на политиката А2 е най-ефективният вариант за улесняване на взаимното признаване на статута на лице с увреждания във връзка с достъпа до услуги при посещение на друга държава членка, тъй като предвижда създаването на европейска карта за хора с увреждания, която да се използва именно за тази цел и която може лесно да бъде призната във всички държави членки. Картата ще премахне несигурността както за доставчиците на услуги, които понастоящем трябва да проверяват дали клиентите са със статут на лица с увреждания, така и за хората с увреждания, които посещават или пътуват до други държави членки.

Вариант на политиката Б2 е най-ефективният вариант за улесняване на признаването на картата на ЕС за паркиране. Тъй като той предвижда обвързващ законодателен инструмент, стават задължителни минималните изисквания на общия модел на ЕС на карта за паркиране, както и форматът и елементите му, свързани със сигурността. Въвеждането на по-уеднаквен и единен формат за националните карти за паркиране ще намали несигурността за хората с увреждания, свързана с признаването на картите им, което ще улесни живота им при пътуване с автомобил в ЕС. Това ще позволи на притежателите на карта да пътуват с автомобил без опасения, че картата им за паркиране може да не бъде призната в чужбина. Ще бъдат постигнати и икономии на разходите за съответните лица, тъй като те ще могат да използват обществени места за паркиране, запазени за хора с увреждания.

---

30 Което би означавало въвеждане на допълнителни отклонения в стандартния (физически и/или цифров) формат на картата с течение на времето и свързаните с това трудности във връзка с признаването и използването ѝ, както и висока степен на несигурност за хората с увреждания.

31 Което би довело до голяма административна тежест и не би решило основния проблем, свързан с равното третиране на хората с увреждания, независимо къде се прави оценка на тяхното увреждане.

32 Което би надхвърлило компетентността на ЕС.

33 Също както по-горе.

Очаква се предпочитаната комбинация от варианти на политиката да окаже положително социално въздействие и значително положително въздействие върху гарантирането на основните права в рамките на ЕС (по-специално правото на свободно движение, недискриминацията и интеграцията на хората с увреждания). Въздействието на комбинираните варианти на политиката върху околната среда вероятно ще бъде слабо и незначително като степен и същевременно ще доведе до ограничено положително въздействие върху цифровите технологии. Не се очаква предпочитаните варианти на политиката да окажат значително въздействие върху конкурентоспособността и МСП, а очакваните административни разходи за предприятията ще бъдат незначителни[34].

- **Основни права**

Предложението ще окаже положително въздействие[35] върху няколко права, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз.

Чрез намаляване на несигурността във връзка с признаването в целия ЕС на картите за хора с увреждания и на картите за паркиране предложението ще улесни ефективното упражняване на правата на свободно движение от страна на хората с увреждания, когато посещават или пътуват до държава членка, различна от тази, в която пребивават (член 45 от Хартата).

Достъпът при равни условия до предлаганите на хората с увреждания специални условия или преференциално третиране, когато посещават или пътуват до друга държава членка, във връзка с услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, както и до условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, следва да бъде от полза за хората с увреждания, като гарантира тяхната независимост, социална интеграция и участие в живота на общността (член 26 от Хартата).

Предложението ще допринесе за зачитането на принципите на недискриминация и равенство при достъпа до услуги (член 21 от Хартата). Възможността за ползване от специални условия или преференциално третиране или от условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, във всички държави членки наравно с местните жители с признат в тази държава статут на лица с увреждания, без дискриминация на основата на националност или място на пребиваване, е важен фактор от решаващо значение за избора на тези хора да използват такива услуги.

Създаването на рамка от правила и общи условия както за европейската карта за хора с увреждания, така и за европейската карта за паркиране за хора с увреждания също така ще спомогне да се насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички човешки права и основни свободи от страна на всички хора с увреждания, и да се способства за зачитане на вътрешно присъщото им човешко достойнство. Това от своя страна ще гарантира по-ефективно и приобщаващо участие в обществото на хората с увреждания, както е предвидено в КПХУ на ООН.

Настоящото предложение предполага обработването на лични данни, по-специално данните за статута на лице с увреждания на притежателя на картата. Обработването на

[34] За повече подробности вж.: глава 6 „Какво е въздействието на вариантите на политиката?“ и приложение 5: „Проверка на конкурентоспособността“ към доклада за оценка на въздействието, SWD(2023) 289.

[35] Поради липсата на дезагрегирани данни на този етап за съжаление не е възможно да се оцени въздействието върху пола.

лични данни на лицата, включително събирането, достъпът и използването на лични данни, засяга правото на неприкосновеност на личния живот и правото на защита на личните данни съгласно членове 7 и 8 от Хартата. Намесата в тези основни права е необходима и действително отговаря на целта от общ интерес, призната от правото на Съюза.

Що се отнася до правото на защита на личните данни, администраторите на данните ще бъдат органите на държавите членки, които издават картите. При прилагането на настоящата директива държавите членки следва да гарантират, че националното им законодателство предвижда подходящи гаранции, приложими при обработването на лични данни, по-специално лични данни относно статута на лице с увреждане на притежателя на картата, в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета[36]. Държавите членки следва също така да гарантират сигурността, автентичността и поверителността на личните данни, събирани и съхранявани за целите на настоящата директива. Възможно е да бъдат предвидени допълнителни мерки за сигурност по отношение на личните данни посредством акт за изпълнение, когато бъдат установени цифровите характеристики и цифровият формат. За целите на предложената директива личните данни трябва да се съдържат единствено във физическата карта и да бъдат включени в издадената цифрова карта, след като бъдат определени форматът и спецификациите ѝ.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението има изключително ограничено отражение върху бюджета на ЕС. Единствените оперативни разходи са свързани с организирането на заседания на комитета и на експертните групи, както и с подпомагането на проверките на националните мерки за транспониране, т.е. бюджетен кредит за административни разходи в размер на 0,62 млн. евро по съществуващия бюджетен ред, както и административни разходи в размер на приблизително 0,342 милиона евро годишно. Тези разходи ще бъдат покрити чрез вътрешно преразпределяне на средства без увеличение на сумата.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

В случай че предложението бъде одобрено, държавите членки ще трябва в срок от шест месеца след влизането му в сила да уведомят Комисията за органа (или органите), определен(и) да издава(т), подновява(т) и отнема(т) европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания, както и за условията за издаване на такива карти или за обявяване на картите за невалидни.

Държавите членки ще трябва да предоставят на Комисията цялата информация, която ѝ е необходима, за да изготви редовния си доклад до Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и Комитета на регионите относно прилагането на директивата.

---

[36] Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на
такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г.,
стр. 1).

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Предложението не изисква никакви обяснителни документи за транспонирането му в националното законодателство.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

В член 1 е описан предметът.

Член 2 относно обхвата се отнася до материалния обхват и описва кои услуги, дейности и съоръжения са обхванати, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение. В него отново се подчертава, че държавите членки запазват своята компетентност по отношение на оценката на статута на лице с увреждания и издаването на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, определянето на процедурите за издаването им при спазване на общите елементи, предвидени в членове 6 и 7, и преценката дали да предоставят специални придобивки или конкретни специални условия или преференциално третиране на хората с увреждания и, когато е приложимо, на придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) ги лице(а). В него също така се разяснява предметът, като се изключват социалноосигурителните обезщетения.

Член 3 съдържа ключови определения.

В член 4 се изброяват бенефициерите, а в член 5 се предвижда равен достъп до специални условия или преференциално третиране за притежателите на европейска карта за хора с увреждания и на европейска карта за паркиране за хора с увреждания и придружаващото(ите) ги или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително лицата, признати за лични асистенти в съответствие с националното законодателство или практики.

В членове 6 и 7 се определят форматът, процедурите и административните формалности съответно за европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания. Те се отнасят до въвеждането и валидността на картите и определят съответните формати, които са включени в приложенията. И в двата члена е предвидено оправомощаване на Комисията да приема делегирани актове за определяне на подробни разпоредби относно цифровизацията на картите.

В член 8 се предвижда възможността за приемане на общи технически спецификации за допълнително уточняване на формата на картите, както и на формата на бъдещите цифрови елементи.

В член 9 се определят съответните разпоредби за надзор, съответствие и достъпна информация по отношение на използването на картата, включително в случай на риск от подправяне или измама.

Съгласно член 10 от държавите членки се изисква да определят компетентните органи, които ще издават картите.

В членове 11 и 12 се определят правилата и процедурите за упражняване на делегирането от страна на Комисията и актовете за изпълнение, посочени в членове 6, 7 и 8.

Членове 13 и 14 се отнасят до правоприлагането и санкциите, като позволяват на организациите, представляващи хората с увреждания, и на други публични органи със законни интереси също да предприемат действия, за да гарантират спазването на директивата. Санкциите следва да се придружават от коригиращи действия, тъй като е

важно да се отстранят проблемите, възникнали при използването на картите, и да се предприемат стъпки за подобрение в бъдеще.

Член 15 съдържа съпътстващи мерки за достъп до информация и за повишаване на осведомеността, включително за достъпност на информацията.

Член 16 се отнася до докладването и прегледа, както и до задълженията за първия и последващите доклади относно прилагането на директивата.

В член 17 се посочва, че сегашната препоръка за европейска карта за паркиране за хора с увреждания става неактуална и престава да се прилага.

В членове 18 и 19 се предвиждат транспонирането и влизането в сила.

В приложения I и II се описват съответно европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания и се определят форматът и дизайнът им.

2023/0311 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за установяване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53, параграф 1 и член 62, член 91 и член 21, параграф 2 от ДФЕС,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта за законодателен акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет[1],

като взеха предвид становището на Комитета на регионите[2],

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) Европейският съюз се основава на ценности, каквито са човешкото достойнство, свободата и зачитането на правата на човека, и е поел ангажимент за борба с дискриминацията, включително на основата на увреждане, както е посочено в Договора за Европейския съюз (ДЕС), Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и Хартата на основните права (Хартата).

(2) С член 26 от Хартата Съюзът признава и зачита правото на хората с увреждания да се ползват от мерки, които осигуряват тяхната автономност, социалната и професионалната им интеграция и участието им в живота на общността.

(3) Всеки гражданин на Съюза има основното право да се движи и пребивава свободно на територията на държавите членки при спазване на ограниченията и условията, предвидени в Договорите, и на мерките, приети за тяхното прилагане.

(4) Според Съда на Европейския съюз гражданството на Съюза е предназначено да бъде основният статут на гражданите на държавите членки, когато упражняват правото си да се движат и да пребивават на територията на държавите членки, като позволява на тези, които се намират в същото положение, да получат в приложното поле *ratione materiae* на ДФЕС, независимо от гражданството им и без да се засягат изрично предвидените в това отношение изключения, същото правно третиране.

---

1 ОВ С , г., стр. .

2 ОВ С , г., стр. .

(5) Съюзът е страна по Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания (КПХУ на ООН)[3] и е обвързан от нейните разпоредби, които са неразделна част от правния ред на Съюза в рамките на неговите компетенции. Всички държави членки са страни по КПХУ на ООН и са обвързани от нея и в рамките на своите компетенции.

(6) Целта на КПХУ на ООН е да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички човешки права и основни свободи от страна на всички хора с увреждания и да способства за зачитане на вътрешно присъщото им човешко достойнство, като по този начин се гарантира тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото, равноправно с останалите. В КПХУ на ООН също така се признава, че е важно да се предприемат подходящи мерки, за да се гарантира достъпността за хората с увреждания.

(7) Европейският стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Европейската комисия в Гьотеборг на 17 ноември 2017 г.[4], предвижда, че всеки, независимо от увреждането си, наред с други неща, има право на равно третиране и равни възможности в областта на достъпа до стоки и услуги, които са на разположение на обществеността (принцип 3). Освен това в Европейския стълб на социалните права се признава, че хората с увреждания имат право на услуги, които им дават възможност да участват в обществото (принцип 17).

(8) Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета[5] („Европейският акт за достъпността“) има за цел да подобри достъпа до продукти и услуги чрез премахване и предотвратяване на пречките, породени от различаващите се изисквания за достъпност в държавите членки, като по този начин се допринася за повишаване на наличността на достъпните продукти и услуги на вътрешния пазар, включително достъпа до уебсайтове и услуги, базирани на мобилни устройства, по отношение на определени обществени услуги[6], и подобряване на достъпността на съответната информация. Освен това правото на Съюза гарантира също така правото на недискриминация при достъпа до транспорт и други права, като например правото на получаване на безплатна помощ за пътници с увреждания и с намалена подвижност, пътуващи с въздушен[7], железопътен[8], воден транспорт[9] или с автобус[10]. Правото на Съюза

---

3 Решение 2010/48/ЕО на Съвета от 26 ноември 2009 г. относно сключването от Европейската общност на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания (ОВ L 23, 27.1.2010 г., стр. 35).

4 Междуинституционална прокламация относно Европейския стълб на социалните права (ОВ C 428, 13.12.2017 г., стр. 10).

5 Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 150, 7.6.2019 г., стр. 70).

6 Освен това Директива (ЕС) 2016/2102 относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор има за цел да подобри достъпността на уебсайтовете на организациите от обществения сектор и техните мобилни приложения.

7 Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт (ОВ L 204, 26.7.2006 г., стр. 1).

8 Регламент (ЕС) 2021/782 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (ОВ L 172, 17.5.2021 г., стр. 1)..

9 Регламент (ЕС) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 1).

също така позволява на държавите членки да предвидят намалени такси или такси за ползване на пътища/мостове/тунели, за които се събира такса, както и освобождаване от задължението за плащане на такива такси или такси за ползване за всяко превозно средство, използвано или притежавано от лице с увреждания, що се отнася до пътищата, подлежащи на пътно таксуване[11].

(9) Хората с увреждания могат също така да подадат заявление до компетентните органи в държавата членка, в която пребивават, за признаване на статута им на лица с увреждания, тъй като това е въпрос от компетентността на тези органи. Всяка държава членка и съответните ѝ компетентни органи прилагат процедура за оценка на увреждането, която се различава в отделните държави членки. Когато компетентните органи признаят статута на лице с увреждания на подалото заявление лице, те издават удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът на лице с увреждания на подалото заявление лице.

(10) Поради липсата на признаване на статута на лице с увреждания между държавите членки хората с увреждания може да се сблъскат със специфични трудности при упражняването на основните си права на свободно движение.

(11) Освен когато в законодателството е предвидено друго или между държавите членки е договорено друго, когато хората с увреждания, които се преместват за по-дълги периоди в други държави членки с цел заетост, образование или други цели, статутът им на лица с увреждания може да бъде оценен и официално признат от компетентните органи в другата държава членка и те може да получат удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава техният статут на лица с увреждания в съответствие с приложимите правила на въпросната държава членка.

(12) Въпреки това хората с признат статут на лица с увреждания, които посещават или пътуват за кратък период от време до държава членка, различна от тази, в която пребивават, е възможно да се сблъскат със значителни трудности, ако статутът им на лица с увреждания не се признава в държавата членка, до която пътуват или която посещават, и ако не притежават удостоверение, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът им на лица с увреждания в приемащата държава членка, за да се възползват от специалните условия и/или преференциално третиране, предлагани там.

(13) В този случай хората с увреждания, посещаващи или пътуващи до друга държава членка, са поставени в неблагоприятно положение при упражняването на правата си на свободно движение в сравнение с хората с увреждания, които притежават удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът им на лица с увреждания в държавата членка, до която пътуват или която посещават.

---

10 Регламент (ЕС) № 181/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. относно правата на пътниците в автобусния транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 1).

11 Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Директива (ЕС) 2022/362 на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви 1999/62/ЕО, 1999/37/ЕО и (ЕС) 2019/520 относно таксуването на превозни средства за използване на определени инфраструктури.

(14) Освен това незнанието дали и до каква степен могат да бъдат признати статутът им на лица с увреждания и официалните документи за признаване на този статут, когато посещават или пътуват до друга държава членка, поражда несигурност за тези хора. В крайна сметка е възможно това да възпре хората с увреждания от упражняването на правата им на свободно движение.

(15) Наред с физическите и други пречки пред достъпа както до обществени, така и до частни пространства, големите разходи са ключов фактор, който възпира много хора с увреждания да пътуват[12], тъй като те имат специфични нужди и може също така да им се налага да ги придружава(т) или подпомага(т) лице(а), включително признатите за лични асистенти в съответствие с националното законодателство или практики, което прави пътните им разходи по-големи от тези на хората без увреждания[13]. Липсата на признаване на статута на лице с увреждания в други държави членки може да ограничи достъпа на тези хора до специални условия, като например свободен достъп, намалени тарифи или преференциално третиране, и също така оказва въздействие върху пътните им разходи, живота им и избора, който правят.

(16) Преференциалното третиране (като лична помощ, приоритетен достъп и др.), предлагано срещу възнаграждение или не, може да бъде важно за хората с увреждания, за да могат да осъществят достъп до различни услуги, дейности или съоръжения, както и за по-пълноценни преживявания. Въпреки това, ако държавата членка, която посещават или до която пътуват, не признава статута им на лица с увреждания и издадените в други държави членки официални документи, с които се признава този статут, хората с увреждания може да не са в състояние да се ползват от специалните условия или преференциалното третиране, предлагани от частни оператори или публични органи в тази държава членка на притежателите на издадено там удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът им на лица с увреждания.

(17) Пилотният проект за картата на ЕС за хора с увреждания, стартиран през 2016 г. и проведен в осем държави членки, демонстрира предимствата за хората с увреждания по отношение на достъпа до услуги в областта на културата, развлекателните дейности, спорта, а в някои случаи и транспорта, и подпомагането на трансграничното им придвижване в ЕС за кратък период от време[14]. Освен това той обхвана и други примери за услуги, дейности и съоръжения, чрез които се предлагат специални условия или преференциално третиране на хората с увреждания.

---

12 Констатации от окончателния доклад въз основа на проучване, насочено към организации на гражданското общество на равнище ЕС; Shaw и Coles, Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey („Увреждания, организирането на ваканции и туристическият сектор в Обединеното кралство: предварително проучване“, том 25, брой 3, Tourism Management (2004 г.), стр. 397—403; Eugénia Lima Devile и Andreia Antunes Moura (2021 г.), Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process (Пътуване на хора с физически увреждания: ограничения и въздействия в процеса по вземане на решения).

13 McKercher и Darcy (2018 г.), Re-conceptualising barriers to travel by people with disabilities (Преосмисляне на бариерите пред пътуването на хора с увреждания), Tourism Management Perspectives, стр. 59—66. [Допълнителна информация за обяснителния меморандум?]

14 Вж. също окончателния доклад от проучването за оценка на изпълнението на пилотното действие относно картата на ЕС за хора с увреждания и свързаните с нея ползи, публикуван през май 2021 г., https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1.

(18) Въз основа на статута си на лица с увреждания хората с увреждания могат да подадат заявление за карта за паркиране до компетентните органи в държавата членка, в която пребивават, така че да им бъде издадена карта за паркиране за хора с увреждания, с която се признава правото на определени условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания. Всяка държава членка е въвела процедура за подаване на заявление, независимо дали на местно, регионално или национално равнище, за получаване на карта за паркиране за лице с увреждания (или за лице(а), придружаващо(и) или подпомагащо(и) лицето с увреждания, включително личен(и) асистент(и)), както и критериите, които трябва да бъдат изпълнени, за да се отговори на условията за допустимост.

(19) В Препоръка 98/376/ЕО на Съвета[15] бе предвиден европейски модел на карта за паркиране за хора с увреждания, който улесни признаването на картата за паркиране във всички държави членки. Прилагането на тази препоръка и включването на специфични за отделните държави допълнения или отклонения от препоръчания модел обаче доведоха до създаването на множество различни карти. Това затруднява трансграничното признаване на картите във всички държави членки, като възпрепятства достъпа на хората с увреждания до осигурените в други държави членки условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, които притежават карта за паркиране. Освен това Препоръката на Съвета не бе актуализирана, така че да се отрази текущото развитие на технологиите и цифровизацията. Държавите членки също така срещат проблеми, свързани с измами и подправяне на картите, тъй като форматът обикновено е доста прост и лесен за подправяне и на практика е различен във всяка държава членка, което затруднява проверката.

(20) С цел да се улесни достъпът в други държави членки на хората с увреждания до специални условия или преференциално третиране, свързани с услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, следва да се преодолеят оставащите пречки и трудности при пътуване или посещаване на друга държава членка, произтичащи от липсата на признаване на статута им на лица с увреждания и на официалните документи за признаване на този статут, издадени в други държави членки, както и на правата на паркиране.

(21) Поради това, с цел да се улесни упражняването от страна на хората с увреждания, когато посещават или пътуват до друга държава членка за кратък период от време, на правата на достъп до специални условия или преференциално третиране, предлагани от частни оператори или публични органи, без дискриминация на основата на националност наравно с хората с увреждания в тази държава членка, както и с цел да се улесни използването на транспорта и ползването от условията и съоръженията за паркиране, запазени за хора с увреждания на същата основа, както в тази държава членка, е необходимо да се установят рамката, правилата и общите условия, включително общ стандартизиран модел, за европейска карта за хора с увреждания като доказателство за признат статут на лице с увреждания и за европейска карта за паркиране за хора с увреждания като доказателство за признатото им право на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания.

---

[15] Препоръка на Съвета от 4 юни 1998 г. относно картата за паркиране за хора с увреждания (ОВ L 167, 12.6.1998 г., стр. 25), адаптирана с Препоръка на Съвета от 3 март 2008 г. във връзка с приемането на Република България, Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Румъния, Република Словения и Словашката република (ОВ L 63/43, 7.3.2008 г.).

(22) Взаимното признаване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания следва да улесни и гарантира достъпа на хората с признат статут на лица с увреждания в дадена държава членка до специални условия или преференциално третиране, предлагани от частни оператори или публични органи във връзка с различни услуги, дейности и съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, както и достъпа до условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, при равни условия като предвидените въз основа на национални удостоверения, карти за хора с увреждания или други официални документи, с които се признава статутът на лице с увреждания, както и карти за паркиране за хора с увреждания, издадени от компетентните органи в приемащата държава.

(23) Освен условията и съоръженията за паркиране, услугите, дейностите и съоръженията, обхванати от настоящата директива, се отнасят до голямо разнообразие от постоянно променящи се дейности, включително такива, които не се предоставят срещу възнаграждение, от публични органи или частни оператори, било то задължително (въз основа на национални/местни правила или правни задължения), но често и доброволно (по-специално от частни оператори) в различни области на политиката като културата, развлекателните дейности, туризма, спорта, обществения и частния транспорт, образованието.

(24) Примерите за специални условия или преференциално третиране включват безплатен достъп, намалени тарифи, намалени такси или такси за ползване на пътища/мостове/тунели, за които се събира такса, приоритетен достъп, определени места за сядане в паркове и други обществени зони, достъпни места за сядане в рамките на културни или обществени мероприятия, лична помощ, животни придружители, помощ на плажа за влизане във водата, подкрепа (като например достъп до брайлова азбука, аудиогидове, жестомимичен превод), осигуряване на помощни средства или съдействие, отдаване под наем на инвалидна количка, отдаване под наем на плаваща инвалидна количка, получаване на туристическа информация в достъпни формати, използване на скутер за придвижване по пътища или на инвалидна количка по велосипедните алеи без налагане на глоба и др. Условията и съоръженията за паркиране включват по-големи или запазени места за паркиране. Що се отнася до услугите за пътнически превоз, в допълнение към специалните условия или преференциалното третиране, предлагани на хората с увреждания, в съответствие с националното законодателство или практики животните придружители, личните асистенти или други лица, придружаващи или подпомагащи хора с увреждания (или с намалена подвижност), могат да пътуват безплатно или да ползват по възможност седящо място до лицето с увреждания.

(25) Издаването на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания в дадена държава членка трябва да се определя от настоящата директива заедно с приложимите процедури и компетенции на съответната държава членка за оценка и признаване на статута на лица с увреждания и правата на паркиране за хората с увреждания.

(26) В допълнение към физическия формат държавите членки следва да предвидят цифрова карта, когато форматът и спецификациите са определени чрез делегирани актове и актове за изпълнение след отправено предложение от Комисията. Това предложение следва да се основава на опита от предишната и текущата работа на европейско равнище във връзка с цифровизацията на

сертификатите и документите, като например цифровия COVID сертификат на ЕС, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2021/953, и да позволи използването на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания чрез европейски портфейли за цифрова самоличност[16]. На хората с увреждания следва да се даде възможност да използват или цифровата, или физическата карта, или и двете.

(27) Издаването на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания предполага обработването на лични данни, включително по-специално данните за статута на лице с увреждания на притежателя на картата, които представляват „данни за здравословното състояние“ по смисъла на член 4, точка 15 от Регламент (ЕС) 2016/679[17] и са специална категория лични данни по смисъла на член 9 от този регламент. Всеки случай на обработване на лични данни в контекста на настоящата директива следва да е в съответствие с приложимото законодателство относно защитата на данните, по-специално Регламент (ЕС) 2016/679. При транспонирането на настоящата директива държавите членки следва да гарантират, че националното законодателство включва подходящи гаранции, приложими за обработването на лични данни, а именно специални категории лични данни. Държавите членки следва също така да гарантират сигурността, целостта, автентичността и поверителността на данните, събирани и съхранявани за целите на настоящата директива.

(28) Държавата членка, отговорна за издаването на европейската карта за хора с увреждания или на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, следва да бъде тази, в която лицето обичайно пребивава по смисъла на Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета[18] и Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета[19] и е получила оценката на статута му на лице с увреждания. Притежателите на европейска карта за хора с увреждания или на европейска карта за паркиране за хора с увреждания следва да могат да използват картите по време на престоя си във всяка друга държава членка.

(29) За да се гарантира, че работниците с увреждания могат пълноценно и ефективно да упражняват правата си на свободно движение и също така да се ползват от услугите, дейностите и съоръженията, предлагани от държавите членки, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания следва да могат да се издават и на работниците, които посещават или пътуват до друга държава членка с цел работа.

(30) Предвидената рамка за взаимно признаване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания не засяга

---

16 COM(2021) 281final

17 Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

18 Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1).

19 Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 284, 30.10.2009 г., стр. 1).

компетенциите на дадена държава членка да оценява и признава статута на лице с увреждания и да предоставя специални условия, като например свободен достъп, намалени тарифи или преференциално третиране на хората с увреждания и/или на придружаващото(ите) ги или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително личен(и) асистент(и). Тя не обхваща социалноосигурителните обезщетения, социалната закрила или социалното подпомагане, обхванато от член 24, параграф 2 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета[20].

(31) За да се повиши осведомеността и да се улесни достъпът до специални условия или преференциално третиране по време на пътуване или посещение на друга държава членка, цялата съответна информация по отношение на условията, правилата, практиките и процедурите, приложими за получаване на европейската карта за хора с увреждания и/или на европейската карта за паркиране за хора с увреждания и последващото ѝ използване, следва да бъде публично достъпна по ясен, изчерпателен, лесен за ползване начин и в достъпни формати за хората с увреждания, като се спазват съответните изисквания за достъпност на услугите, установени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882. Частните оператори или публичните органи, които предоставят специални условия или преференциално третиране на хора с увреждания, следва да направят тази информация публично достъпна по ясен, изчерпателен, лесен за ползване начин и в достъпни формати за хората с увреждания, като се спазват съответните изисквания за достъпност на услугите, установени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882.

(32) Държавите членки следва да предприемат всички необходими стъпки, за да избегнат всякакъв риск от подправяне или измами при издаването на европейската карта за хора с увреждания или на европейската карта за паркиране за хора с увреждания и следва активно да се борят с неправомерното използване и подправянето на тези карти.

(33) За да се гарантира правилното прилагане на настоящата директива, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за допълване на директивата с цел определяне на цифровия формат на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, както и изменение на приложения I и II с цел промяна на общите характеристики на стандартизирания формат, адаптиране на формата към техническото развитие, предотвратяване на подправянето и измамите и гарантиране на оперативната съвместимост.

(34) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с установяването на общи технически спецификации, с които допълнително се уточняват съответните формати на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, съответните им защитни елементи и цифрови характеристики, както и въпросите, свързани с оперативната съвместимост. Тези правомощия следва да

[20] Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета[21].

(35) Държавите членки следва да гарантират наличието на адекватни и ефективни средства, за да се осигури спазването на настоящата директива, поради което следва да установят подходящи средства за защита, включително проверки на съответствието и административни и съдебни процедури, за да се гарантира, че съгласно националното право хората с увреждания, придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително личен(и) асистент(и), както и публичните органи или частните сдружения, организации или други правни субекти, които имат законен интерес, могат да предприемат действия от името на лице с увреждания.

(36) Държавите членки следва да предприемат подходящи мерки и да предвидят ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в случай на нарушения или неспазване на задълженията, установени в настоящата директива и свързани с правата, попадащи в рамките на нейния обхват. Тези санкции могат да бъдат административни и финансови, например глоби или изплащане на обезщетение, както и други видове санкции.

(37) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално от Хартата. Настоящата директива се стреми по-специално да гарантира пълно зачитане на правата на хората с увреждания да се ползват от мерки, които осигуряват тяхната автономност, социалната и професионалната им интеграция и участието им в живота на общността, и да насърчи прилагането на член 26 от Хартата.

(38) Тъй като целта на настоящата директива, а именно да се увеличат възможностите за хората с увреждания да посещават или пътуват до други държави членки, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба и последиците от действието за установяване на рамка с правила и общи условия вместо това може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящата директива се установяват:

а) правилата, уреждащи издаването на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания като доказателство съответно за статут на лице с увреждания или за право на условия и

[21] Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, с цел улесняване на краткосрочния престой на хора с увреждания в държава членка, различна от тази, в която пребивават, като им се предоставя достъп до всякакви специални условия или преференциално третиране във връзка с услуги, дейности или съоръжения, включително когато не се предоставят срещу възнаграждение, или във връзка с условия и съоръжения за паркиране, предлагани на хора с увреждания или запазени за такива хора или за придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително личния(ите) им асистент(и);

б) общи образци за европейската карта за хора с увреждания и за европейската карта за паркиране за хора с увреждания.

Член 2

Обхват

1. Настоящата директива се прилага за условията и съоръженията за паркиране и за всички ситуации, при които частни оператори или публични органи предлагат специални условия или преференциално третиране на лица с увреждания по отношение на достъпа до следните услуги, дейности и съоръжения:

   – услуги по смисъла на член 57 от ДФЕС,

   – услуги по превоз на пътници,

   – други дейности и съоръжения, включително когато не са предоставени срещу възнаграждение.

2. Настоящата директива не се прилага за:

   а) обезщетения в областта на социалната сигурност съгласно регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009;

   б) специални парични обезщетения, зависещи или независещи от вноски, или обезщетения в натура в областта на социалната сигурност, социалната закрила или заетостта;

   в) социално подпомагане, обхванато от член 24, параграф 2 от Директива 2004/38/ЕО.

3. Настоящата директива не засяга компетентността на държавите членки да определят условията за оценка и признаване на статута на лице с увреждания или за предоставяне на право на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания. Тя не засяга компетентността на държавите членки да издават в допълнение удостоверение, карта за хора с увреждания или друг официален документ за хора с увреждания на национално, регионално или местно равнище.

4. Настоящата директива не засяга националните компетенции за предоставяне или изискване за предоставяне на специални придобивки или на конкретни преференциални условия, като например свободен достъп, намалени тарифи или преференциално третиране на хората с увреждания и, когато това е предвидено, на придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително личния(ите) им асистент(и).

5. Настоящата директива не засяга правата, които хората с увреждания или придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително

личният(ите) им асистент(и), могат да извлекат от други разпоредби на правото на Съюза или от националното право, с които се прилага правото на Съюза, включително разпоредби, с които се предоставят специфични придобивки, специални условия или преференциално третиране.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

а) „гражданин на Съюза“ означава лице, което има гражданство на държава членка;

б) „член на семейството на гражданин на Съюза“ означава член на семейството, независимо от неговото гражданство, на гражданин на Съюза, упражняващ правото си на свободно движение в съответствие с правилата на Съюза;

в) „хора с увреждания“ означава лица с трайна физическа, умствена, интелектуална или сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото равноправно с останалите;

г) „личен асистент“ е лице, придружаващо или подпомагащо хора с увреждания, което е признато като такова в съответствие с националното законодателство или практики;

д) „специални условия или преференциално третиране“ означава конкретни условия, включително отнасящи се до финансовите условия, или диференцирано третиране във връзка с оказването на помощ и подкрепа, като например свободен достъп, намалени тарифи, приоритетен достъп, предлагани на хора с увреждания и/или, когато е приложимо, на придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително личен(и) асистент(и) или животни придружители, признати като такива в съответствие с националното законодателство или практики, независимо дали тези условия или третиране се предоставят доброволно или по силата на правни задължения;

е) „условия и съоръжения за паркиране“ означава всяко място за паркиране, запазено за хора с увреждания като цяло, както и свързаните с това предимства за паркиране или преференциални условия, предоставяни на хората с увреждания, като например безплатно паркиране, намалени тарифи, намалени такси или такси за ползване на пътища/мостове/тунели, за които се събира такса, или по-големи места за паркиране, независимо дали се предоставят доброволно или по силата на правни задължения.

Член 4

Бенефициери

Настоящата директива се прилага за:

а) граждани на Съюза и членове на семействата на граждани на Съюза, чийто статут на лица с увреждания е признат от компетентните органи в държавата им членка на пребиваване посредством удостоверение, карта

или друг официален документ, издаден в съответствие с националните компетенции, практики и процедури, както и, когато е приложимо, за придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително личен(и) асистент(и),

б) граждани на Съюза и членове на семействата на граждани на Съюза, чиито права на условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, са признати в държавата им членка на пребиваване посредством карта за паркиране или друг документ, издаден в съответствие с националните компетенции, практики и процедури, както и, когато е приложимо, за придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително личен(и) асистент(и).

Член 5

Равен достъп до специални условия или преференциално третиране и до условия и съоръжения за паркиране за хора с увреждания

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато притежателите на европейска карта за хора с увреждания посещават или пътуват до държава членка, различна от тази, в която пребивават, те получават достъп до всякакви специални условия или преференциално третиране, предлагани по отношение на услугите, дейностите и съоръженията, посочени в член 2, параграф 1, при равни условия като предоставените на хората с увреждания, които притежават удостоверение за хора с увреждания, карта за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът им на лица с увреждания в тази държава членка.

2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато притежателите на европейска карта за паркиране за хора с увреждания посещават или пътуват до държава членка, различна от тази, в която пребивават, те получават достъп до условия и съоръжения за паркиране, запазени за хора с увреждания, при равни условия като предвидените в тази държава членка за притежателите на карти за паркиране, издадени в тази държава членка.

3. Освен когато е посочено друго в съответните разпоредби на настоящата директива или в друг законодателен акт на Съюза, държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че:

а) когато специалните условия или преференциалното третиране, посочени в параграф 1 от настоящия член, включват благоприятни условия за лицето(ата), придружаващо(и) или подпомагащо(и) притежателя на европейска карта за хора с увреждания, включително за личния(ите) асистент(и), или специфични условия за животните придружители, тези благоприятни или специфични условия се предоставят при равни условия на придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) го лице(а), включително на личния(ите) асистент(и), или на животните придружители;

б) когато условията и съоръженията за паркиране, посочени в параграф 2 от настоящия член, включват благоприятни условия за лицето(ата), придружаващо(и) или подпомагащо(и) притежателя на европейска карта

за паркиране за хора с увреждания, включително за личния(ите) асистент(и), тези благоприятни условия се предоставят при равни условия на придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) го лице(а), включително на личния(ите) асистент(и).

ГЛАВА II

ЕВРОПЕЙСКА КАРТА ЗА ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ И ЕВРОПЕЙСКА КАРТА ЗА ПАРКИРАНЕ ЗА ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ

Член 6

Формат, взаимно признаване, издаване и валидност на европейската карта за хора с увреждания

1. Всяка държава членка въвежда европейската карта за хора с увреждания, като следва общия стандартизиран формат, посочен в приложение I. Държавите членки въвеждат цифрови елементи във физическите карти посредством електронни средства, насочени към предотвратяването на измами, като част от европейската карта за хора с увреждания, непосредствено след като изискванията относно цифровите характеристики, посочени в приложение I, бъдат определени от Комисията в техническите спецификации, посочени в член 8. Цифровият носител за съхранение не съдържа повече лични данни от предоставените за европейската карта за хора с увреждания съгласно приложение I.

2. Европейските карти за хора с увреждания, издадени от държавите членки, се признават взаимно във всички държави членки.

3. Компетентните органи в държавите членки издават, подновяват или отнемат европейската карта за хора с увреждания в съответствие с националните им правила, процедури и практики. Без да се засяга Регламент (ЕС) 2016/679, държавите членки гарантират сигурността, целостта, автентичността и поверителността на данните, събирани и съхранявани за целите на настоящата директива. Компетентният орган, отговорен за издаването на европейската карта за хора с увреждания, се счита за администратор по член 4, точка 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 и носи отговорност за обработването на личните данни. Сътрудничеството с външни доставчици на услуги не изключва отговорността от страна на държавите членки, която може да възникне от правото на Съюза или от националното право, по отношение на нарушения на задълженията във връзка с личните данни.

4. Европейската карта за хора с увреждания се издава или подновява от държавата членка на пребиваване директно или при подаване на заявление от страна на лицето с увреждания. Тя се издава и подновява в рамките на същия срок, определен в приложимото национално законодателство за издаването на удостоверения за хора с увреждания, карти за хора с увреждания или друг официален документ, с който се признава статутът на лице с увреждания.

5. Европейската карта за хора с увреждания се издава като физическа карта и се допълва от цифров формат при приемането на делегираните актове, посочени в параграф 7. На хората с увреждания се дава възможност да използват или цифровата, или физическата карта, или и двете.

6. Срокът на валидност на европейската карта за хора с увреждания, издадена от държава членка, е поне същият като срока на валидност на удостоверението за хора с увреждания, картата за хора с увреждания или друг официален документ с най-дълъг срок, с който се признава статутът на лице с увреждания, издаден на съответното лице от компетентния орган на държавата членка в рамките на нейната територия.

7. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 11 за допълване на настоящата директива с цел определяне на цифровия формат на европейската карта за хора с увреждания и гарантиране на оперативната съвместимост, както и за изменение на приложение I с цел промяна на общите характеристики на стандартизирания формат, адаптиране на формата към техническото развитие, въвеждане на цифрови характеристики с цел предотвратяване на подправянето и измамите, справяне със злоупотребите или неправилната употреба и гарантиране на оперативната съвместимост.

Член 7

Формат, взаимно признаване, издаване и валидност на европейската карта за паркиране за хора с увреждания

1. Всяка държава членка въвежда европейската карта за паркиране за хора с увреждания, като следва общия стандартизиран формат, посочен в приложение II. Държавите членки въвеждат цифрови елементи във физическите карти посредством електронни средства, насочени към предотвратяването на измами, като част от европейската карта за паркиране за хора с увреждания, непосредствено след като изискванията относно цифровите характеристики, посочени в приложение II, бъдат определени от Комисията в техническите спецификации, посочени в член 8. Цифровият носител за съхранение не съдържа повече лични данни от предоставените за европейската карта за хора с увреждания съгласно приложение II.

2. Европейските карти за паркиране за хора с увреждания, издадени от държавите членки, се признават взаимно във всички държави членки.

3. Компетентните органи в държавите членки издават, подновяват или отнемат европейската карта за паркиране за хора с увреждания в съответствие с националните им правила, процедури и практики. Без да се засяга Регламент (ЕС) 2016/679, държавите членки гарантират сигурността, автентичността и поверителността на личните данни, събирани и съхранявани за целите на настоящата директива. Компетентният орган, отговорен за издаването на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, се счита за администратор по член 4, точка 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 и носи отговорност за обработването на личните данни. Сътрудничеството с външни доставчици на услуги не изключва отговорността от страна на държавите членки, която може да възникне от правото на Съюза или от националното право, по отношение на нарушения на задълженията във връзка с личните данни.

4. Европейската карта за паркиране за хора с увреждания се издава или подновява от държавата членка на пребиваване при подаване на заявление от страна на лицето с увреждания. Тя се издава или подновява в разумен срок от датата на подаване на заявлението, който не надвишава 60 дни.

5. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че европейската карта за паркиране за хора с увреждания заменя всички съществуващи валидни карти за паркиране, издадени в съответствие с Препоръката на Съвета относно картите за паркиране за хора с увреждания[22] на национално, регионално или местно равнище, най-късно до дд/мм/гг [*датата на прилагане на настоящата директива*].

6. Европейската карта за паркиране за хора с увреждания се издава или подновява като физическа карта и се допълва от цифров формат при приемането на делегираните актове, посочени в параграф 7. На хората с увреждания се дава възможност да използват или цифровата, или физическата карта, или и двете.

7. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 11 за допълване на директивата с цел определяне на цифровия формат на европейската карта за паркиране за хора с увреждания и гарантиране на оперативната съвместимост, включително чрез разработване и внедряване на цифрови инструменти, както и за изменение на приложение II с цел промяна на общите характеристики на стандартизирания формат, адаптиране на формата към техническото развитие, предотвратяване на подправянето и измамите, справяне със злоупотребите или неправилната употреба и гарантиране на оперативната съвместимост, включително чрез разработване и внедряване на цифрови инструменти.

ГЛАВА III

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 8

Общи технически спецификации

1. Комисията приема актове за изпълнение с цел установяване на общи технически спецификации, насочени към допълнително уточняване на форматите на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, съответните им защитни елементи и най-съвременни цифрови характеристики, включително специфичния им формат и съдържащите се в тях данни, включително подходящите мерки за сигурност за личните данни, както и въпроси, свързани с оперативната съвместимост, като например общи за ЕС приложения за четене на данните, съдържащи се в цифровите характеристики на физическите карти, посредством електронни средства, насочени към предотвратяването на измами, както и за определяне на техническите спецификации на носителя за съхранение на цифровите карти по въпроси като проверката на валидността на картите и техния номер, за контрол дали са автентични, за предотвратяване на подправянето и измамите, за четене на картата(ите) в отделните държавите членки, за тяхното използване в европейския портфейл за цифрова самоличност, както и за осигуряване на възможност за достъп на хората с увреждания до всички данни в картите.

[22] Препоръка на Съвета от 4 юни 1998 г. (98/376/ЕО) (ОВ L 167/25, 12.6.1998 г.), адаптирана с Препоръка на Съвета от 3 март 2008 г. във връзка с приемането на Република България, Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Румъния, Република Словения и Словашката република (ОВ L 63/43, 7.3.2008 г.).

2. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 12, параграф 2.

Член 9

Надзор, съответствие, достъпност на информацията и повишаване на осведомеността

1. Държавите членки осигуряват публичен достъп до условията и правилата, практиките и процедурите за издаване, подновяване или отнемане на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания в достъпни формати, включително в цифрови формати, а при поискване и в помощни формати, поискани от хора с увреждания.

2. Държавите членки предприемат подходящи мерки за повишаване на осведомеността сред обществеността и информират хората с увреждания, включително по достъпни начини, относно съществуването и условията за получаване, използване или подновяване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания.

3. Държавите членки предприемат всички необходими стъпки за избягване на риска от подправяне или измами и активно се борят с неправомерното използване и подправянето на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания.

4. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че притежателите на европейска карта за хора с увреждания или на европейска карта за паркиране за хора с увреждания връщат картите си на компетентния орган, когато условията, съгласно които са били издадени, вече не се изпълняват.

5. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че в случай на злоупотреба или неправилна употреба на европейската карта за хора с увреждания или на европейската карта за паркиране за хора с увреждания, издадени от друга държава членка на тяхната територия, се информират компетентните органи в държавата членка, издала съответната карта. Държавата членка на издаване гарантира предприемането на подходящи последващи действия в съответствие с националното право или практика.

6. Държавите членки извършват проверки за спазването на задълженията, произтичащи от европейската карта за хора с увреждания или европейската карта за паркиране за хора с увреждания, както и на съответните права на хората с увреждания, притежаващи такива карти, и на придружаващото(ите) или подпомагащото(ите) ги лице(а), включително личния(ите) им асистент(и).

7. Информацията, посочена в параграфи 1 и 2 от настоящия член, се предоставя безплатно по ясен, изчерпателен, лесен за ползване и лесно достъпен начин, включително чрез официалния уебсайт на частните оператори или публичните органи, когато има такъв, или чрез други подходящи средства съгласно съответните изисквания за достъпност на услугите, определени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882.

Член 10

Компетентни органи

До дд/мм/гг [*в срок от шест месеца след влизането в сила на настоящата директива*] държавите членки уведомяват Комисията за компетентните органи, определени да издават, подновяват и отнемат европейската карта за хора с увреждания и европейската карта за паркиране за хора с увреждания.

ГЛАВА IV

ДЕЛЕГИРАНИ И ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВОМОЩИЯ

Член 11

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 6, параграф 7 и член 7, параграф 7, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от [*дата на влизане в сила на настоящата директива*].

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 6, параграф 7 и член 7, параграф 7, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегирано правомощие. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията уведомява за него едновременно Европейския парламент и Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 6, параграф 7 и член 7, параграф 7, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 12

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

ГЛАВА V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 13

Правоприлагане

1. Държавите членки гарантират, че са налице подходящи и ефективни средства, с които се осигурява спазването на настоящата директива.

2. Средствата, посочени в параграф 1, включват:

   а) разпоредби, съгласно които хората с увреждания могат да сезират съгласно националното право съдилищата или компетентните административни органи в случай на нарушаване на правата им съгласно настоящата директива и съгласно националните разпоредби за прилагане на настоящата директива;

   б) разпоредби, по силата на които публичните органи или частните сдружения, организации или други правни субекти, които имат законен интерес да гарантират спазването на разпоредбите на настоящата директива, могат да сезират съгласно националното право и процедури съдилищата или компетентните административни органи от името или в подкрепа на лице с увреждания, с негово съгласие, във всякакви съдебни или административни производства, предвидени с оглед на изпълнението на задълженията съгласно настоящата директива.

Член 14

Санкции

1. Държавите членки установяват система от санкции, приложими при нарушение на националните разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им.

2. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи и да се придружават от ефективни коригиращи действия.

3. Държавите членки уведомяват Комисията за тези разпоредби най-късно на дд/мм/гг *[дата на транспониране]* и без забавяне я уведомяват за всички последващи изменения по тях.

Член 15

Достъп до информация

1. Държавите членки гарантират, че частните оператори или публичните органи осигуряват публичен достъп до информация за всички специални условия или преференциално третиране съгласно член 5 в достъпни формати.

2. Държавите членки насърчават частните оператори или публичните органи доброволно да осигурят специални условия или преференциално третиране за хората с увреждания.

3. Информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, се предоставя безплатно по ясен, изчерпателен, лесен за ползване и лесно достъпен начин, включително чрез официалния уебсайт на частните оператори или публичните

органи, когато има такъв, или чрез други подходящи средства съгласно съответните изисквания за достъпност на услугите, определени в приложение I към Директива (ЕС) 2019/882.

Член 16

Докладване и преглед

1. Не по-късно от дд/мм/гг [*три години след влизането в сила на настоящата директива*] и на всеки пет години след това Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и Комитета на регионите доклад за прилагането на настоящата директива.

2. В доклада, наред с другото, в контекста на социалните и икономическите промени се разглежда използването на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания с цел да се оцени необходимостта от преглед на настоящата директива.

3. Държавите членки своевременно и по искане на Комисията ѝ предоставят цялата информация, която ѝ е необходима за изготвянето на този доклад.

4. В доклада на Комисията се отчитат гледните точки на хората с увреждания, на заинтересованите икономически субекти и на съответните неправителствени организации, включително организациите, представляващи хората с увреждания.

Член 17

Неактуалност на Препоръка 98/376/ЕО на Съвета

Препоръка 98/376/ЕО на Съвета става неактуална, считано от дд/мм/гг *[дата на прилагане на настоящата директива]*, и спира да се прилага от тази дата.

Член 18

Транспониране

1. Държавите членки приемат и публикуват не по-късно от дд/мм/гг [*в срок от 18 месеца след датата на влизане в сила на настоящата директива*] законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

2. Те прилагат тези разпоредби от дд/мм/гг [*30 месеца от влизането в сила на настоящата директива*].

3. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

Член 19

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 20

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

Съдържание

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА 3
1.1. Наименование на предложението/инициативата 3
1.2. Съответни области на политиката 3
1.3. Предложението/инициативата е във връзка с: 3
1.4. Цели 3
1.4.1. Общи цели 3
1.4.2. Конкретни цели 3
1.4.3. Очаквани резултати и отражение 4
1.4.4. Показатели за изпълнението 4
1.5. Мотиви за предложението/инициативата 4
1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата 4
1.5.2. Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки. 4
1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото 5
1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти 6
1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства 6
1.6. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата 7
1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета 7
2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ 9
2.1. Правила за мониторинг и докладване 9
2.2. Системи за управление и контрол 9
2.2.1. Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол 9
2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им 9
2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване) 9

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности 9
3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА..... 10
3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове..... 10
3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити11
3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи 11
3.2.2. Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи ... 14
3.2.3. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи 15
3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка 1
3.2.5. Финансов принос от трети страни..... 1
3.3. Очаквано отражение върху приходите 2

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за установяване на европейската карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания

1.2. Съответни области на политиката

Права на хората с увреждания

Достъп на хората с увреждания до услуги, услуги за пътнически превоз, дейности и съоръжения

Свободно движение на хора с увреждания

1.3. Предложението/инициативата е във връзка с:

☐ **ново действие**

☐ **ново действие след пилотен проект/подготвително действие**[59]

☐ **продължаване на съществуващо действие**

☒ **сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие**

1.4. Цели

1.4.1. Общи цели

Общата цел на предложението е да се улесни свободното движение на притежателите на европейска карта за хора с увреждания и/или на карта за паркиране, когато посещават или пътуват до друга държава членка, чрез взаимно признаване на техния статут на лица с увреждания, както и да се предостави достъп до услуги, дейности и съоръжения или до условия и съоръжения за паркиране за хора с увреждания в ЕС при равни условия като осигурените на хората с увреждания в тази държава членка.

1.4.2. Конкретни цели

Конкретна цел 1: Предложението има за цел на притежателите на европейска карта за хора с увреждания да се осигури достъп при равни условия до всички специални преференциални условия или преференциално третиране във връзка с услуги, дейности и съоръжения, предлагани на хора с увреждания, в държавата членка, която посещават или до която пътуват.

Конкретна цел 2: Предложението има за цел на притежателите на европейска карта за паркиране за хора с увреждания да се осигури достъп при равни условия до всички условия и съоръжения за паркиране, предлагани на хора с

[59] Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

увреждания или запазени за такива хора, в държавата членка, която посещават или до която пътуват.

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на бенефициерите/целевите групи.

Увеличен брой хора с увреждания, които се ползват от специални условия и/или преференциално третиране, предлагани на хора с увреждания във връзка с услуги, дейности и съоръжения, когато посещават или пътуват до други държави членки;

Увеличен брой хора с увреждания, които се ползват от условия и съоръжения за паркиране, предлагани на хора с увреждания или запазени за такива хора, когато посещават или пътуват до други държави членки;

Увеличен брой хора с увреждания, които посещават или пътуват до други държави членки.

1.4.4. Показатели за изпълнението

Посочете показателите за проследяване на напредъка и на постиженията.

Брой държави членки, транспонирали директивата до момента

Брой европейски карти за хора с увреждания, издадени от държавите членки

Брой европейски карти за паркиране за хора с увреждания, издадени от държавите членки

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

Основното изискване, което трябва да бъде изпълнено в краткосрочен план, е постигането на съгласие по законодателното предложение от страна на съзаконодателите през 2024 г. Предложението включва [18-месечен срок] за транспониране на приетия правен акт от държавите членки.

В предложението също така се предвижда приемането на делегирани актове и на актове за изпълнение.

1.5.2. Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

Действието на ЕС е необходимо и обосновано, за да се улесни свободното движение на хората с увреждания посредством достъп до специални условия

и/или преференциално третиране във връзка с услуги, дейности и съоръжения, както и до условия и съоръжения за паркиране във всички държави членки наравно с жителите на държавата, която посещават, и по този начин да се подобри функционирането на единния пазар на услуги, дейности и съоръжения на равнището на ЕС.

Установеният проблем има трансгранично измерение, което не може да се преодолее самостоятелно от държавите членки. След въвеждането на картата на ЕС за паркиране през 1998 г. държавите членки включиха специфични национални допълнения или отклонения от модела на ЕС на карта за паркиране, което доведе до създаването на множество карти в отделните държави членки. В допълнение държавите членки срещат проблеми, свързани с измами и подправяне на картите. Освен това Препоръката на Съвета не бе актуализирана, така че да се отрази текущото развитие на технологиите и цифровизацията.

Въпреки че пилотният проект за карта на ЕС за хора с увреждания бе успешен в 8-те участващи държави членки, той не разполага с по-широко измерение, обхващащо целия Съюз, което поражда значителна несигурност и неравно третиране на хората с увреждания, които посещават и пътуват до различни държави членки. Тъй като пилотният проект за карта и нейният модел са доброволни, с течение на времето има вероятност да възникнат същите проблеми, свързани с различия, както при картата за паркиране.

Необходимостта от действие на ЕС е пряко свързана с трансграничния характер на пътуванията и свързаните с това предизвикателства, пред които са изправени хората с увреждания, пътуващи в ЕС, поради което е необходимо да се гарантира адекватен координиран подход между държавите членки с цел улесняване на достъпа до преференциални условия, предлагани от услуги, които се получават наравно с жителите в тяхната собствена държава. Поради това, ако не бъде осъществена намеса от страна на ЕС, съществуващите понастоящем различия в националните карти за хора с увреждания ще се увеличат, като по този начин ще се запазят различното третиране на хората с увреждания в отделните държави членки и присъщата несигурност (включително правна несигурност), което ще окаже неблагоприятно въздействие върху упражняването на правата им на свободно движение.

С действието на ЕС се генерира добавена стойност чрез въвеждането на взаимно признат инструмент (европейската карта за хора с увреждания), като се улесняват свободното движение на хората с увреждания в ЕС и равното им третиране при достъпа до услуги, дейности и съоръжения в сравнение с жителите с увреждания в отделните държави членки. Проучването за оценка на пилотната карта на ЕС за хора с увреждания показа, че в осемте държави членки, участващи в проекта, действието на ЕС е позволило взаимно признаване на статута на лице с увреждания, което държавите членки не биха постигнали самостоятелно. С оглед на това намесата на Европейската комисия е допринесла за изпълнението на Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г.

1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото

Европейската карта за хора с увреждания се основава на два вече въведени инструмента: картата на ЕС за паркиране и пилотния проект за карта на ЕС за хора с увреждания. **Картата на ЕС за паркиране за хора с увреждания** беше създадена с Препоръка 98/376/ЕО на Съвета и бе изменена през 2008 г. В нея се

предвижда стандартизиран модел на картата на ЕС за паркиране с цел да се гарантира взаимното ѝ признаване във всички държави членки, като по този начин се улеснява свободното движение с автомобил на хора с увреждания. Въпреки положителния принос на картата на ЕС за паркиране ползвателите са изправени пред трудности при използването ѝ. В периода 2018—2022 г. в платформата SOLVIT са подадени около 260 запитвания относно картата на ЕС за паркиране. Тези жалби бяха свързани най-вече с несигурност по отношение на правата, които предоставя картата на хората с увреждания, когато пътуват до други държави членки (около 30 % от случаите), взаимното признаване на националните карти за паркиране, издадени въз основа на модела на ЕС (около 25 % от случаите), както и обосновката за глобите, наложени дори при представяне на картата на ЕС за паркиране (около 12 % от случаите).

Пилотният проект за **карта на ЕС за хора с увреждания**, изпитан след представянето на доклада за гражданството на ЕС за 2013 г., беше проведен в осем държави членки (Белгия, Естония, Италия, Кипър, Малта, Румъния, Словения и Финландия) през периода 2016—2018 г., а картата по него остана в сила след приключването на проекта. Пилотният проект осигурява общ формат на карта за доброволно взаимно признаване между участващите държави членки на статута на лице с увреждания, установен в съответствие с националните критерии или правила за допустимост, с цел достъп до придобивки и услуги в областта на културата, развлекателните дейности, спорта и, в някои държави, транспорта. Ако не бъдат предприети действия, признаването на националните им карти и удостоверения за хора с увреждания ще остане доброволно и ограничено по отношение на ползването от преференциални условия при достъпа до услуги, дейности и съоръжения.

1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти

Предложението е съвместимо с Европейския стълб на социалните права, Стратегията за правата на хората с увреждания и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. То е съвместимо с многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.

1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

Изпълнението на настоящото законодателно предложение изисква организирането на срещи с държавите членки относно транспонирането му, както и срещи с държавите членки относно приемането на делегирани актове и на актове за изпълнение. Необходимите разходи за организирането на срещите, т.е. пътните разходи на делегатите, се покриват от направлението „Заетост и социални иновации“ (пряко управление) на Европейския социален фонд плюс.

1.6. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата

☐ **ограничен срок на действие**

– ☐ в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ

– ☐ Финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ за бюджетни кредити за поети задължения и от ГГГГ до ГГГГ за бюджетни кредити за плащания.

X **неограничен срок на действие**

– Изпълнение с период на започване на дейност от 2023 г. до 2027 г.,

– последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета[60]

X **Пряко управление** от Комисията

– X от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;

– ☐ от изпълнителните агенции

☐ **Споделено управление** с държавите членки

☐ **Непряко управление** чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

– ☐ трети държави или на органите, определени от тях;

– ☐ международни организации и техните агенции (да се уточни);

– ☐ ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;

– ☐ органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент;

– ☐ публичноправни органи;

– ☐ частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото са им предоставени подходящи финансови гаранции;

– ☐ органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и на които са предоставени подходящи финансови гаранции;

– ☐ органи или лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.

– *Ако е посочен повече от един метод на управление, пояснете в частта „Забележки“.*

Забележки

Отражението на предложението върху бюджета е ограничено и може да бъде изцяло покрито от вече наличните в многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. ресурсите по отношение както на персонала, така и на кредитите, тъй като бяха установени възможности за преразпределяне на средства.

[60] Подробности във връзка с методите на изпълнение на бюджета и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx

След 2027 г. също се очаква изключително ограничено въздействие, което ще бъде взето предвид при изготвянето на многогодишната финансова рамка за периода след 2027 г.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

В срок от [*три години след датата на прилагане на директивата*] и на всеки пет години след това Комисията ще представя на Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и Комитета на регионите доклад за прилагането на директивата.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол

Прякото управление по смисъла на член 62, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент е предпочитаният начин, тъй като действията ще се изпълняват от Европейската комисия, и по-специално от ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“, която ще осигури координацията с държавите членки и различните заинтересовани страни.

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

Проверките са част от системата за вътрешен контрол на ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“. Тези нови дейности ще бъдат обхванати от същия подход за идентифициране на рисковете и тяхното смекчаване.

2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

Проверките са част от системата за вътрешен контрол на ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“. Тези нови дейности ще генерират незначителни допълнителни разходи за контрол на равнище ГД.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

Комисията гарантира, че когато се изпълняват финансирани действия, финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на мерки за предотвратяване на измами, корупция и всякакви други незаконни действия чрез ефективни проверки и чрез събирането на неправомерно изплатените суми, а при откриването на нередности — посредством ефективни, пропорционални и възпиращи санкции. Комисията е оправомощена да извършва проверки и инспекции на място по настоящото решение в съответствие с Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности. Ако е необходимо, се извършват разследвания от Европейската служба за борба с измамите съгласно Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно

разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Съществуващи бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер 2б	Многогод./ едногод.[61]	от държави от ЕАСТ[62]	от държави кандидатки и и потенциални кандидатки[63]	от други трети държави	други целеви приходи
	07 02 04 00 — направление „ЗиСИ“ на ЕСФ+	Многогод.	ДА/	ДА	ДА	НЕ

61 Многогод. = Многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = Едногодишни бюджетни кредити.

62 ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

63 Държави кандидатки и ако е приложимо, потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи

– X Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	Номер	2b

ГД: „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“			Година **2023 г.**	Година **2024 г.**	Година **2025 г.**	Година **2026 г.**	Година **2027 г.**				**ОБЩО**
• Бюджетни кредити за оперативни разходи											
Бюджетен ред[64] 07 02 04 00	Поети задължения	(1a)			0,560	0,060					**0,620**
	Плащания	(2a)			0,060	0,310	0,250				**0,620**
Бюджетен ред	Поети задължения	(1б)									
	Плащания	(2б)									
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми[65]											
ОБЩО бюджетни кредити за ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“	Поети задължения	=1a+1б +3			0,560	0,060					**0,620**
	Плащания	=2a+2б +3			0,060	0,310	0,250				**0,620**

64 Съгласно официалната бюджетна номенклатура.

65 Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)									
	Плащания	(5)									
• ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми		(6)									
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 2б от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+6			0,560	0,060					**0,620**
	Плащания	=5+6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Ако предложението/инициативата има отражение върху повече от една оперативна функция, повторете частта по-горе:

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи (всички оперативни функции)	Поети задължения	(4)									
	Плащания	(5)									
ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми (всички оперативни функции)		(6)									
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—6 от многогодишната финансова рамка (Референтна стойност)	Поети задължения	=4+6			0,560	0,060					**0,620**
	Плащания	=5+6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Функция от многогодишната финансова рамка	**7**	„Административни разходи“

Тази част следва да бъде попълнена, като се използва таблицата за бюджетни данни от административно естество, която най-напред се въвежда в приложението към законодателната финансова обосновка (приложение 5 към Решението на Комисията относно вътрешните правила за изпълнението на раздела за Комисията от общия бюджет на Европейския съюз), което се качва в DECIDE за провеждането на вътрешни консултации между службите.

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година **2023 г.**	Година **2024 г.**	**2025 г.**	**2026 г.**	**2027 г.**			**ОБЩО**
ГД: „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“									
• Човешки ресурси		0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
• Други административни разходи									
ОБЩО ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“	Бюджетни кредити	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година **2023 г.**	Година **2024 г.**	Година **2025 г.**	Година **2026 г.**	Година **2027 г.**				**ОБЩО**
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—7 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	0,342	0,342	0,902	0,402	0,342				**2,330**
	Плащания	0,342	0,342	0,402	0,652	0,592				**2,330**

3.2.2. Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите ⇩			Година **2023 г.**		Година **2024 г.**		Година **2025 г.**		Година **2026 г.**		Година **2027 г.**								**ОБЩО**	
			РЕЗУЛТАТИ																	
	Вид[66]	Среден разход	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Общ бр.	Общо разходи
КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ № 1 и № 2[67]																				
- Резултат	Срещи с държавите членки						4	0,060	4	0,060									8	0,120
- Резултат	Проверка на националните мерки за транспониране								1	0,250	1	0,250							2	0,500
Междинен сбор за конкретна цел № 1																				
ОБЩО							4	0,060	5	0,310	1	0,250							10	0,620

[66] Резултатите са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (напр. брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

[67] Планираните дейности ще подпомогнат постигането на двете конкретни цели.

3.2.3. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи

– X Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.			**ОБЩО**
ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
Други административни разходи								
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Извън ФУНКЦИЯ 7[68] от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други административни разходи								
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	неприложимо	неприложимо	неприложимо	неприложимо	неприложимо			неприложимо

ОБЩО	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други разходи с административен характер, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

68 Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

3.2.3.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси

– X Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

		2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.		
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)								
20 01 02 01 (Централа и представителства на Комисията)		2	2	2	2	2		
20 01 02 03 (Делегации)								
01 01 01 01 (Непреки научни изследвания)								
01 01 01 11 (Преки научни изследвания)								
Други бюджетни редове (да се посочат)								
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ)[69]								
20 02 01 (ДНП, КНЕ, ПНА от общия финансов пакет)								
20 02 03 (ДНП, МП, КНЕ, ПНА и МЕД в делегациите)								
XX 01 xx **yy zz** [70]	- в централата							
	- в делегациите							
01 01 01 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Непреки научни изследвания)								
01 01 01 12 (ДНП, КНЕ, ПНА — Преки научни изследвания)								
Други бюджетни редове (да се посочат)								
ОБЩО		**2**	**2**	**2**	**2**	**2**		

XX е съответната област на политиката или бюджетен дял.

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Длъжностни лица и срочно наети служители	Двама служители със степен AD ще подпомагат преговорите в процеса на приемане, ще организират срещите с държавите членки и при необходимост ще изготвят законодателни актове за изпълнение и делегирани законодателни актове.
Външен персонал	

69 ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

70 Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове ВА).

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

Предложението/инициативата:

– X може да се финансира изцяло чрез преразпределяне на средства в рамките на съответната функция от многогодишната финансова рамка (МФР).

Необходимите бюджетни кредити могат да бъдат програмирани по направлението за пряко управление на ЕСФ+ за периода 2025—2027 г.

– ☐ налага да се използват неразпределеният марж под съответната функция от МФР и/или специалните инструменти, предвидени в Регламента за МФР.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми и инструментите, които се предлага да бъдат използвани.

– ☐ налага преразглеждане на МФР.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми.

3.2.5. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

– ☐ не предвижда съфинансиране от трети страни

– X предвижда следното съфинансиране от трети страни, като оценките са дадени по-долу:

Бюджетни кредити в млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	2025 г.	2026 г.	2027 г.					Общо
Държави от ЕИП	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

– X Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.

– ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:

  – ☐ върху собствените ресурси

  – ☐ върху разните приходи

  – Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове ☐

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата[71]						
		Година **N**	Година **N+1**	Година **N+2**	Година **N+3**	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)		
Статия …….								

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

[71] Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.